

Autopoprawka
do poselskiego projektu ustawy
o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw otrzymuje brzmienie:

„Projekt

U S T A W A

z dnia ...

o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw¹

Art. 1. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U.2017.1840 j.t. z późn. zm.), wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) pkt 16 otrzymuje brzmienie:

„16) „zwierzętach bezdomnych” – rozumie się przez to zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały lub gdy właściciel zwierząt zmarł, a nie ma możliwości ustalenia spadkobierców mienia zmarłego albo w sytuacji odrzucenia w całości spadku przez wszystkich spadkobierców po osobie zmarłej i zrezygnowania z dziedziczenia mienia osoby zmarłej;”;

b) pkt 20 otrzymuje brzmienie:

„20) „zwierzętach wykorzystywanych do celów specjalnych” – rozumie się przez to zwierzęta, których profesjonalna tresura oraz używanie odbywa się na podstawie odrębnych przepisów, regulujących szczegółowe zasady działania jednostek Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej

---

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt oraz ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

i innych formacji podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Służby Więziennej, Krajowej Administracji Skarbowej, ratownictwa oraz regulujących zasady szkolenia i wykorzystania psów – przewodników osób ociemniałych;”;

c) pkt 25 otrzymuje brzmienie:

„25) „schronisku dla zwierząt” – rozumie się przez to placówkę przeznaczoną do utrzymywania zwierząt bezdomnych, spełniającą warunki określone w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013, poz. 1399, z późn. zm.);”;

d) w pkt 25 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 26 - 35 w brzmieniu:

„26) „psie rasowym” – rozumie się przez to psa o odpowiednim dla rasy fenotypie, który posiada rodowód wpisany do Polskiej Księgi Rodowodowej prowadzonej przez Związek Kynologiczny w Polsce albo do zagranicznego rejestru rodowodowego uznawanego przez ten związek;”

27) „kocie rasowym” – rozumie się przez to kota o odpowiednim dla rasy fenotypie, który posiada rodowód wpisany do rejestru prowadzonego przez Polski Związek Felinologiczny lub rejestru rodowodowego uznawanego przez ten związek;”

28) „kotach wolnobytujących” – rozumie się przez to koty bytujące w środowisku człowieka, będące stałym elementem ekosystemu, żyjące niezależnie od człowieka lub przy jego wsparciu, urodzone na wolności, mające możliwość swobodnego rozwoju i swobodnego bytu;

29) „kolczatce” – rozumie się przez to typ metalowej obroży dla zwierząt, mającej budowę łańcuszka, którego ogniwa zakończone są tępymi wystającymi końcami drutu;

30) „ślepych miotach” – rozumie się przez to potomstwo psów lub kotów, będące w fazie neonatalnej, całkowicie ślepe;

31) „wprowadzenie do obrotu” – rozumie się przez to każdą czynność zmierzającą do przeniesienia własności zwierzęcia w tym jego przetrzymywanie i prezentację oraz przenoszenie własności zwierzęcia;

- 32) "zwierzęta domowe identyfikowane" – zwierzęta gatunków pies domowy (*Canis lupus familiaris*) i kot domowy (*Felis silvestris catus*);
- 33) "elektroniczny transponder" – transponder, o którym mowa w art. 3 lit. e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 576/2013 z dnia 12 czerwca 2013r. w sprawie przemieszczania o charakterze niehandlowym zwierząt domowych oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 998/2003 (Dz. Urz. UE L 178 z 28.06.2013, str. 1), spełniający wymogi techniczne określone w załączniku II do tego rozporządzenia;
- 34) "identyfikacji" – rozumie się przez to identyfikację psa lub kota w sposób trwały, poprzez wszczepienie urządzenia elektronicznego (elektronicznego transpondera) zawierającego odnośnik do danych znajdujących się w centralnej bazie danych oznakowanych i zarejestrowanych zwierząt domowych identyfikowanych;
- 35) "posiadacz zwierzęcia" – osobę fizyczną lub prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, władającą zwierzęciem, nawet tymczasowo.";

2) w art. 6:

a) w ust. 2:

- zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:
„Przez znęcanie nad zwierzętami należy rozumieć zadawanie albo dopuszczanie do zadawania bólu lub cierpień, a w szczególności:";
- pkt 4 otrzymuje brzmienie:
"4) bicie zwierząt, a w szczególności przedmiotami twardymi i ostrymi lub zaopatrzonymi w urządzenie obliczone na sprawianie specjalnego bólu, bicie po głowie, dolnej części brzucha, dolnych częściach kończyn";
- pkt 7 otrzymuje brzmienie:
„7) używanie uprzęży, pęt, stelaży, więzów, kolczatek, kagańców weterynaryjnych, obroży metalowych, zaciskowych lub innych urządzeń zmuszających zwierzę do przebywania w nienaturalnej pozycji, powodujących zbędny ból, uszkodzenia ciała albo śmierć;"

- pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania, w tym utrzymywanie ich w stanie rażącego zaniedbania lub niechlujstwa, bądź w pomieszczeniach albo klatkach uniemożliwiających im zachowanie naturalnej pozycji lub realizację naturalnych zachowań zwierzęcia z wyjątkiem utrzymywania zwierzęcia w trakcie transportu;”;
  - pkt 18 otrzymuje brzmienie:

„18) transport żywych ryb lub ich przetrzymywanie bez dostatecznej ilości wody zapewniającej oddychanie, swobodną zmianę pozycji ciała i pełne zanurzenie;”
  - w pkt 19 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 20, 21 i 22 w brzmieniu:

„20) utrzymywanie zwierzęcia bez pomieszczenia chroniącego go przed zimnem, upałami lub opadami atmosferycznymi;

21) świadome i bez przyczyny zaniechanie podjęcia lub kontynuowania leczenia zwierzęcia, w przypadku stanu lub choroby, które powodują ból lub cierpienie lub prowadzą, albo mogą prowadzić do jego śmierci;

22) stosowanie na elementach budynków urządzeń mogących powodować zranienie lub okaleczenie ptaków.”;
- b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
- „3. Używanie urządzeń, o których mowa w ust. 2 pkt 7 jest dozwolone w przypadku zwierząt wykorzystywanych do celów specjalnych, szkoleniowych lub używania ich podczas zabiegów weterynaryjnych.”;
- 3) w art. 7:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Zwierzę traktowane w sposób określony w art. 6 ust. 2 może być czasowo odebrane właścicielowi lub opiekunowi na podstawie decyzji wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce pobytu zwierzęcia i przekazane:
- 1) schronisku dla zwierząt lub organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, jeżeli jest to zwierzę domowe lub laboratoryjne, lub

2) gospodarstwu rolnemu wskazanemu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, jeżeli jest to zwierzę gospodarskie, lub

3) ogrodowi zoologicznemu, organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt lub schronisku dla zwierząt, jeżeli jest to zwierzę wykorzystywane do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych lub utrzymywane w ogrodach zoologicznych”.

b) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podejmowana jest z urzędu lub na wniosek po uzyskaniu informacji od Policji, straży gminnej, lekarza weterynarii lub upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.”,

c) ust. 1c otrzymuje brzmienie:

„1c. W przypadku braku zgody, o której mowa w ust. 1b, lub wystąpienia innych okoliczności uniemożliwiających przekazanie zwierzęcia podmiotom, o których mowa w ust.1, zwierzę może zostać przekazane innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę”,

d) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje prawo wniesienia odwołania do samorządowego kolegium odwoławczego w terminie 7 dni od daty doręczenia decyzji. Samorządowe kolegium odwoławcze rozpoznaje odwołanie w terminie 7 dni”,

e) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W przypadku wskazanym w ustępie 3, na żądanie upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, policja lub straż gminna zapewnia asystę przy odbiorze zwierzęcia. Policji, straży gminnej lub przedstawicielowi organizacji społecznej w asyście policji lub straży gminnej, przysługuje prawo wejścia na teren prywatnej posesji bez zgody lub pomimo sprzeciwu jej właściciela.”,

f) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do należności z tytułu kosztów określonych w ust. 4 stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Koszty utrzymania zwierzęcia do

czasu egzekucji należności pieniężnych od dotychczasowego właściciela lub opiekuna pokrywa gmina.”,

g) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Odebrane zwierzę podlega zwrotowi, jeżeli sąd nie orzeknie w trybie art. 35 ust. 3 przypadku zwierzęcia, a także jeżeli postępowanie karne w tej sprawie zostanie umorzone lub zostanie wydane postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania.”,

h) po ust. 6 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Przepisy artykułu 7 ust. 1-4 i 6 i 7 stosuje się odpowiednio w sytuacji, gdy dotychczasowy właściciel lub opiekun z przyczyn niezależnych od swojej woli traci możliwość sprawowania osobistej opieki nad zwierzęciem, a nie ma możliwości ustalenia osób, które podjęłyby się dobrowolnie opieki nad zwierzęciem w jego zastępstwie; Koszty utrzymania zwierzęcia pokrywa gmina.”;

4) art. 9 ust. 1 uchyla się;

5) art. 9 ust. 2 zdanie 2 otrzymuje brzmienie:

„Długość uwięzi nie może być krótsza niż 5 m i kończyć się metalową obrozą, a waga uwięzi nie może przekraczać jednej czwartej masy ciała zwierzęcia.”;

6) po art. 9a dodaje się art. 9b w brzmieniu:

„Art. 9b. Właściciel lub opiekun zwierzęcia domowego, które uciekło lub zagubiło się, a w szczególności psa, ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić o tym najbliższe schronisko dla zwierząt, straż gminną lub Policję oraz podjąć inne działania w celu odnalezienia zwierzęcia.”;

7) po art. 9b dodaje się art. 9c w brzmieniu:

„Art. 9c. 1. Zabrania się:

- 1) organizowania i uczestniczenia w konkursach, loteriach, aukcjach lub licytacjach, w których zwierzę domowe stanowi nagrodę, jest przedmiotem loterii, aukcji albo licytacji;
- 2) prowadzenia egzekucji ze zwierząt domowych;

3) sprzedaży i nabywania rzeczy i dóbr niematerialnych w przypadku, gdy zwierzę domowe jest nieodpłatnie przekazywane wraz ze sprzedawaną rzeczą lub dobrem.”;

8) w art. 10a:

a) w ust. 1:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wprowadzania do obrotu psów i kotów poza miejscami ich chowu lub hodowli, w tym za pośrednictwem sieci Internet;”,

- dodaje się pkt 4 i 5 w brzmieniu:

„4) zbywania zwierząt domowych małoletnim;

5) używania lub wystawiania zwierząt domowych publicznie w celach zarobkowych, za wyjątkiem działalności określonej w art. 17 ust. 1.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Zakaz, o którym mowa w ust. 2 nie dotyczy hodowli psów pochodzących od suk i reproduktorów będących psami rasowymi w rozumieniu art. 4 pkt 26.”,

c) dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Zakaz, o którym mowa w ust. 2 nie dotyczy hodowli kotów pochodzących od kotek i kocurów będących kotami rasowymi w rozumieniu art. 4 pkt 27.”;

9) po art. 10b dodaje się art. 10c w brzmieniu:

„10c. 1. Zabrania się uczestnictwa w wystawach kynologicznych psów poddanych zabiegowi przycinania uszu lub ogona (kopiowania).

2. Odpowiedzialności z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w ust.1, podlega właściciel lub opiekun psa.”;

10) po art. 10c dodaje się art. 10d w brzmieniu:

„Art.10d. Zabrania się nabywania lub zbywania produktów pochodzenia zwierzęcego pozyskanych ze zwierząt domowych.”;

11) w art 11:

a) ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zapewnianie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie należy do zadań własnych gmin. Zasady zapewniania opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywania określa uchwały rady gminy podejmowana co najmniej raz do roku, o której mowa w art. 11a ust. 1”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Gmina jest posiadaczem bezdomnych psów i kotów przebywających lub wyłapanych na jej terytorium.

1b. W przypadku wyłapania niezidentyfikowanych bezdomnych psów albo kotów, gmina na swój koszt dokonuje identyfikacji tych zwierząt w ciągu doby od ich wyłapania.

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zabrania się wyłapywania zwierząt bezdomnych bez zapewnienia im miejsca w schronisku dla zwierząt, chyba że zwierzę stwarza poważne zagrożenie dla ludzi lub innych zwierząt. Wyłapywanie bezdomnych zwierząt odbywa się wyłącznie na podstawie uchwały rady gminy, o której mowa w art. 11a.”,

d) ust. 4 uchyla się.

12) w art. 11a:

a) w ust. 2

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt wraz ze wskazaniem minimalnej stawki dziennej przeznaczonej na utrzymanie zwierzęcia w schronisku;”

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) opiekę nad wolnobytującymi kotami, w tym ich dokarmianie oraz sterylizację albo kastrację, po których następuje powrót do naturalnego środowiska;”

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) sterylizację albo kastrację oraz identyfikację wolno żyjących kotów;”,

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:
  - „3) wyłapywanie bezdomnych zwierząt;”;
- pkt 4 otrzymuje brzmienie:
  - „4) obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt wyłapanych na terenie gminy;”;
- po pkt 4 dodaje się pkt 4a i 4b w brzmieniu:
  - „4a) obowiązkową identyfikację psów i kotów w schroniskach dla zwierząt;
  - 4b) plan identyfikacji psów w gminie.”;
- pkt 7 otrzymuje brzmienie:
  - „7) zapewnienie miejsca w gospodarstwie rolnym dla zwierząt gospodarskich;”;
- pkt 8 otrzymuje brzmienie:
  - „8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń losowych w tym drogowych z udziałem zwierząt domowych, gospodarskich lub dzikich, w których odnoszą one obrażenia;”
- w pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9 i 10 w brzmieniu:
  - „9) plan identyfikacji psów w gminie;
  - 10) zapewnienie w schronisku dla zwierząt świadczeń wolontariuszy na rzecz bezdomnych zwierząt, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.”;
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
  - „3. Program, o którym mowa w ust. 1, może obejmować plan identyfikacji kotów w gminie.”;
- c) po ust. 3a dodaje się ust. 3b i 3c w brzmieniu:
  - „3b. W ramach realizacji programu, o którym mowa w ust. 1, gmina może ponosić opłaty za identyfikację psów lub kotów na swoim terenie.
  - 3c. Do realizacji zadania, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, nie można wykorzystywać hotelu dla zwierząt, o którym mowa w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.”;

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 2 pkt. 3-6, może zostać powierzona podmiotowi prowadzącemu schronisko dla zwierząt lub organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.”,

e) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Projekt programu, o którym mowa w ust. 1, wójt (burmistrz, prezydent miasta) najpóźniej do dnia 1 stycznia przekazuje do zaopiniowania:

1. właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii;

2. organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, działającym na obszarze gminy lub powiatu, na terenie którego znajduje się gmina;

3. dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich, działających na obszarze gminy lub powiatu, na terenie którego znajduje się gmina”.

4. właściwemu regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska;”,

f) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Podmioty, o których mowa w ust. 7, w terminie 21 dni od dnia otrzymania projektu programu, o którym mowa w ust. 1, wydają opinie o projekcie. Opinia powiatowego lekarza weterynarii jest wiążąca. Niewydanie opinii w tym terminie uznaje się za akceptację przesłanego programu”,

g) po ust. 8 dodaje się ust. 9 -11 w brzmieniu:

„9. Gmina informuje właściwego powiatowego lekarza weterynarii, raz w roku, nie później niż do 31 grudnia, o:

1) podmiotach, z którymi podpisane są umowy na wyłapywanie i pobyt w schronisku dla zwierząt, gospodarstwie rolnym oraz o organizacjach społecznych, o których mowa w ust. 4;

2) liczbie zwierząt wyłapanych i miejscach, do których zostały przekazane;

3) liczbie zwierząt przekazanych do adopcji, padłych i uśpionych;

4) liczbie zwierząt, biorących udział w zdarzeniach losowych, w tym drogowych, w których odniosły one obrażenia, poddanych opiece weterynaryjnej.

10. Kopia informacji, o której mowa w ust. 9, jest przekazywana wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta i jest udostępniana na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U.2016.1764 j.t. z późn. zm.).

11. Powiatowy lekarz weterynarii, do dnia 31 stycznia każdego roku, przekazuje za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, informację, o której mowa w ust.9 pkt.4, w zakresie zwierząt należących do gatunków dziko występujących, objętych ochroną gatunkową, na podstawie przepisów o ochronie przyrody.”;

13) po art. 11a dodaje się art.11b w brzmieniu:

„11b. 1. Wykonując program, o którym mowa w art. 11a ust.1, gmina ma obowiązek:

1. zawarcia odrębnych umów na wyłapywanie bezdomnych zwierząt i na ich utrzymywanie w schronisku;

2. wyłapania każdego zgłoszonego bezdomnego zwierzęcia;

3. prowadzenia ewidencji zwierząt wyłapanych na terenie gminy obejmującej w szczególności: nr transpondera zwierzęcia, jego fotografię, inne dane służące identyfikacji zwierzęcia takie jak wiek, płeć, maść, wielkość, datę wyłapania zwierzęcia, datę umieszczenia zwierzęcia w schronisku, datę adopcji wraz z kserokopią dokumentacji adopcyjnej, datę zgonu zwierzęcia wraz z kserokopią zaświadczenia lekarskiego o zgonie zwierzęcia;

4. uiszczania stawki dziennej za utrzymywanie zwierząt w schronisku;

5. identyfikacji psa lub kota w ciągu doby po jego wyłapaniu;

6. sterylizację lub kastrację psa lub kota w ciągu 3 dni po odbytej kwarantannie, a jeżeli stan zdrowia zwierzęcia na to nie pozwala – niezwłocznie po ustąpieniu tych przyczyn;

7. kontrolę warunków bytowych zwierząt w schronisku oraz weryfikację dokumentacji znajdującej się w schronisku z ewidencją, o której mowa w pkt 2, co najmniej raz na kwartał.

2. Organem odpowiedzialnym za wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust.1 jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta.";

14) po art. 11b dodaje się art. 11c i art. 11d w brzmieniu:

„Art. 11c. Zwierzętom gospodarskim utrzymywanym w schroniskach dla zwierząt zapewnia się co najmniej warunki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 12 ust. 7 i 8.

Art. 11d. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, minimalne warunki utrzymywania psów i kotów w schroniskach dla zwierząt, biorąc pod uwagę zapewnienie tym zwierzętom właściwych warunków bytowania.”.

15) po art. 11d dodaje się rozdział 2a, w brzmieniu:

„Rozdział 2a.

Identyfikacja

Art. 11e. Psy i koty na obszarze całego kraju podlegają obowiązkowej identyfikacji.

Art. 11f. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o zwierzętach bez bliższego określenia, należy przez to rozumieć zwierzęta domowe identyfikowane.

Art. 11g. W niniejszym rozdziale określa się:

- 1) zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt domowych identyfikowanych;
- 2) zadania Krajowej Rady Lekarsko - Weterynaryjnej, zwanej dalej „Krajową Radą”, organów Inspekcji Weterynaryjnej, zwanej dalej „Inspekcją”, oraz innych podmiotów w ramach utworzonego systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt domowych identyfikowanych, w tym sposób sprawowania nadzoru przez organy Inspekcji oraz sposób sprawowania kontroli przez Inspekcję nad identyfikacją i rejestracją zwierząt domowych identyfikowanych.

Art. 11h. 1. Tworzy się system identyfikacji i rejestracji zwierząt domowych identyfikowanych, zwany dalej „systemem”, który obejmuje:

- 1) centralną bazę danych oznakowanych i zarejestrowanych zwierząt domowych identyfikowanych, zwaną dalej „centralną bazą danych”;
- 2) rejestr, o którym mowa w art. 24d ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

- 3) rejestr, o którym mowa w art. 24ea ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 4) rejestry prowadzone przez lekarzy weterynarii świadczących usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt;
- 5) inne rejestry, bazy danych, ewidencje oraz dokumentacje dotyczące zwierząt domowych identyfikowanych.

2. System jest wykorzystywany w szczególności do ustalania posiadaczy, miejsc pobytu i przemieszczeń zwierząt.

Art. 11i. 1. Centralną bazę danych prowadzi Krajowa Rada w systemie informatycznym.

2. W centralnej bazie danych gromadzi się następujące dane:

- 1) imię, nazwisko i adres albo nazwę i adres oraz numer telefonu i adres poczty elektronicznej wszystkich posiadaczy zwierzęcia;
- 2) gatunek, rasę i płeć zwierzęcia;
- 3) datę urodzenia zwierzęcia;
- 4) numer elektronicznego transpondera;
- 5) datę wszczepienia elektronicznego transpondera;
- 6) datę wykonania obowiązkowego szczepienia przeciwko wściekliźnie oraz daty wykonania kolejnych szczepień przeciwko tej chorobie;
- 7) datę dokonania sterylizacji albo kastracji zwierzęcia;
- 8) daty zmiany posiadaczy zwierzęcia;
- 9) datę śmierci zwierzęcia.

Art. 11j. 1. Koszty związane z utworzeniem, prowadzeniem, utrzymaniem i modernizacją centralnej bazy danych oraz zapewnieniem stałego dostępu do tej bazy za pomocą sieci Internet są pokrywane z budżetu państwa w formie dotacji celowej.

2. Dotacji udziela się na wniosek podmiotu prowadzącego centralną bazę danych na podstawie umowy zawartej między tym podmiotem a ministrem właściwym do spraw rolnictwa.

3. Do umowy, o której mowa w ust. 2, stosuje się przepisy art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077).

Art. 11k. 1. Krajowa Rada zapewnia dostęp do danych zawartych w centralnej bazie danych 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu za pomocą sieci Internet.

2. Udostępnianie danych, o których mowa w ust. 1:

- 1) jest nieodpłatne;
- 2) odbywa się z zapewnieniem ochrony wynikającej z przepisów o ochronie danych osobowych.

3. Dostęp, o którym mowa w ust. 1, zapewnia się Policji, straży miejskiej, straży gminnej, Inspekcji, lekarzom weterynarii i technikom weterynarii świadczącym usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt, lekarzom weterynarii sprawującym opiekę weterynaryjną w schroniskach dla zwierząt oraz urządům gmin i powiatów.

Art. 11l. 1. Krajowa Rada zapewnia możliwość wprowadzania i modyfikowania danych w centralnej bazie danych 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu za pomocą sieci Internet lekarzom weterynarii i technikom weterynarii świadczącym usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt oraz lekarzom weterynarii sprawującym opiekę weterynaryjną w schroniskach dla zwierząt.

2. Dane do centralnej bazy danych są wprowadzane:

- 1) bezpośrednio przez lekarza weterynarii lub technika weterynarii po wykonaniu identyfikacji zwierzęcia albo
- 2) za pośrednictwem innych rejestrów, baz danych lub ewidencji zidentyfikowanych i zarejestrowanych zwierząt domowych identyfikowanych.

3. Za wprowadzenie danych do centralnej bazy danych nie pobiera się opłaty.

Art. 11m. 1. Identyfikację zwierząt przeprowadza lekarz weterynarii albo technik weterynarii świadczący usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt albo lekarz weterynarii sprawujący opiekę weterynaryjną w schronisku dla zwierząt.

2. Identyfikację psów przeprowadza się nie później niż podczas pierwszego obowiązkowego ochronnego szczepienia przeciwko wściekliźnie, o którym mowa w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a w każdym przypadku przed ich wprowadzeniem do obrotu.

3. Identyfikację kotów przeprowadza się nie później niż do dnia ukończenia przez zwierzę 12. miesiąca życia, a w każdym przypadku przed wprowadzeniem ich do obrotu.

4. Posiadacz zwierzęcia jest odpowiedzialny za doprowadzenie zwierzęcia do miejsca przeprowadzenia jego identyfikacji w terminach określonych w ust. 2 i 3.

5. Po przeprowadzeniu identyfikacji zwierząt osoba, która dokonała identyfikacji:

- 1) wprowadza do centralnej bazy danych dane, o których mowa w art. 4 ust. 2;
- 2) wydaje zaświadczenie o przeprowadzonej identyfikacji zawierające numer wszczepionego elektronicznego transpondera albo umieszcza ten numer na zaświadczeniu o przeprowadzonym szczepieniu, o którym mowa w ust. 2, albo umieszcza ten numer w paszporcie, o którym mowa w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

6. Za przeprowadzenie identyfikacji zwierzęcia pobiera się opłatę.

7. Zaświadczenia lub paszport, o których mowa w ust. 5 pkt 2, przechowuje się do końca życia zwierzęcia.

8. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, maksymalną wysokość opłaty, o której mowa w ust. 6, mając na uwadze koszty poniesione na zakup transponderów oraz koszty wykonania usługi identyfikacji zwierząt.

Art. 11n. 1. W przypadku zmiany posiadacza zidentyfikowanego zwierzęcia:

- 1) poprzedni posiadacz przekazuje nowemu posiadaczowi wraz ze zwierzęciem zaświadczenie lub paszport, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2;
- 2) nowy posiadacz jest obowiązany w terminie 7 dni od dnia zmiany posiadacza, za pośrednictwem lekarza weterynarii albo technika weterynarii świadczącego usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt, wprowadzić do centralnej bazy danych dane dotyczące nowego posiadacza tego zwierzęcia.

2. Za wprowadzenie danych dotyczących nowego posiadacza pobiera się opłatę w wysokości nieprzekraczającej 20% opłaty, o której mowa w art. 8 ust. 6.

3. W przypadku zwierząt wydawanych nowym posiadaczom przez schroniska dla zwierząt, dane dotyczące nowego posiadacza do centralnej bazy danych wprowadza niezwłocznie, nie później niż w terminie 24 godzin od dnia wydania zwierzęcia, lekarz weterynarii sprawujący opiekę weterynaryjną w schronisku dla zwierząt.

4. W przypadku zidentyfikowanego zwierzęcia przywiezionego z państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej posiadacz zwierzęcia jest obowiązany w terminie 7 dni od dnia przywiezienia zwierzęcia, za pośrednictwem lekarza weterynarii albo technika weterynarii świadczącego usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt, wprowadzić do centralnej bazy danych dane dotyczące przywiezionego zwierzęcia i jego posiadacza. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku niezidentyfikowanego zwierzęcia przywiezionego z państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej posiadacz zwierzęcia jest obowiązany w terminie 7 dni od dnia przywiezienia zwierzęcia doprowadzić do zidentyfikowania tego zwierzęcia oraz, za pośrednictwem lekarza weterynarii albo technika weterynarii świadczącego usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt, wprowadzić do centralnej bazy danych dane dotyczące przywiezionego zwierzęcia i jego posiadacza.

6. W przypadku śmierci zwierzęcia posiadacz zwierzęcia jest obowiązany, za pośrednictwem lekarza weterynarii albo technika weterynarii świadczącego usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt, wprowadzić do centralnej bazy danych datę śmierci, w terminie 7 dni od dnia śmierci zwierzęcia.

7. W przypadku śmierci zwierzęcia w zakładzie leczniczym dla zwierząt, datę jego śmierci do centralnej bazy danych wprowadza niezwłocznie lekarz weterynarii albo technik weterynarii świadczący usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt.

8. W przypadkach, o których mowa w ust. 6 i 7, nie pobiera się opłaty za wprowadzenie daty śmierci zwierzęcia do centralnej bazy danych.

Art. 11o. Zabrania się:

- 1) utrzymywania niezidentyfikowanych psów;
- 2) wprowadzania do obrotu niezidentyfikowanych psów i kotów;
- 3) nabywania niezidentyfikowanych psów i kotów;
- 4) wydawania ze schroniska dla zwierząt niezidentyfikowanych psów i kotów;
- 5) przyjmowania ze schroniska dla zwierząt niezidentyfikowanych psów i kotów;
- 6) identyfikacji zwierzęcia gdy w ciele zwierzęcia jest już aktywny, elektroniczny transponder.

Art. 11p. 1. Organy Inspekcji sprawują nadzór w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

2. Sprawując nadzór, o którym mowa w ust. 1, organy Inspekcji:

- 1) mają w szczególności prawo do bezpośredniego dostępu do danych zawartych w centralnej bazie danych;
- 2) mogą przeprowadzać kontrole identyfikacji zwierząt w miejscu ich utrzymywania, chowu lub hodowli.

Art. 11r. 1. Czynności kontrolne mogą wykonywać osoby posiadające pisemne imienne upoważnienie wydane przez powiatowego lekarza weterynarii.

2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera miejsce i zakres kontroli oraz podstawę prawną do jej wykonywania.

3. Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych osoba upoważniona do ich wykonywania jest obowiązana okazać upoważnienie, o którym mowa w ust. 1.

4. Osoby upoważnione do wykonywania czynności kontrolnych mają prawo do:

- 1) wstępu do miejsc utrzymywania, chowu lub hodowli zwierząt;
- 2) dostępu do zwierząt;
- 3) żądania pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli;
- 4) wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem kontroli, sporządzania z nich odpisów, wyciągów, kopii lub fotokopii oraz zabezpieczania tych dokumentów, a także żądania wydruków z dokumentów prowadzonych przy zastosowaniu systemów informatycznych.

5. Osoba wykonująca czynności kontrolne sporządza z tych czynności protokół.

6. Protokół, o którym mowa w ust. 5, podpisuje osoba wykonująca czynności kontrolne oraz posiadacz zwierzęcia lub osoba przez niego upoważniona, obecna podczas kontroli. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez posiadacza zwierzęcia lub osobę przez niego upoważnioną, obecną podczas kontroli, protokół podpisuje tylko osoba wykonująca czynności kontrolne, umieszczając w protokole adnotację o tej odmowie.

7. W przypadku gdy posiadacz zwierzęcia lub osoba przez niego upoważniona, obecna podczas kontroli, nie zgadza się z ustaleniami zawartymi w protokole kontroli, o którym mowa w ust. 5, może w terminie 3 dni od dnia doręczenia protokołu zgłosić na piśmie powiatowemu lekarzowi weterynarii zastrzeżenia do ustaleń zawartych w tym protokole.

8. Po przeprowadzeniu kontroli powiatowy lekarz weterynarii może wydać decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych uchybień w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierzęcia w określonym terminie.

9. Podczas przeprowadzania kontroli, która była wcześniej zapowiedziana, posiadacz zwierzęcia lub osoba przez niego upoważniona, obecna podczas kontroli, są obowiązani udzielić osobie wykonującej czynności kontrolne pomocy niezbędnej przy wykonaniu tych czynności, w tym przygotować do kontroli zwierzęta oraz pomieszczenia, w których przebywają zwierzęta.

10. W przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 9, osoba wykonująca czynności kontrolne może odstąpić od przeprowadzenia kontroli.

11. W przypadku, o którym mowa w ust. 11, w protokole kontroli, o którym mowa w ust. 5, umieszcza się adnotację o uniemożliwieniu przeprowadzenia kontroli z winy posiadacza zwierzęcia.

Art. 11s. 1. Organy Inspekcji, Krajowa Rada oraz podmioty prowadzące inne rejestry, bazy danych lub ewidencje zidentyfikowanych i zarejestrowanych zwierząt domowych identyfikowanych są obowiązane do współpracy w zakresie zapewnienia prawidłowego funkcjonowania systemu.

2. Szczegółowe warunki i sposób współpracy, o której mowa w ust. 1, określa porozumienie zawarte między Prezesem Krajowej Rady a Głównym Lekarzem Weterynarii oraz między Prezesem Krajowej Rady a podmiotami prowadzącymi inne rejestry, bazy danych lub ewidencje zidentyfikowanych i zarejestrowanych zwierząt domowych identyfikowanych.”;

16) po art. 14 dodaje się art. 14a w brzmieniu:

„Art. 14a. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia, że podmiot utrzymujący zwierzęta gospodarskie narusza przepisy dotyczące dobrostanu zwierząt gospodarskich, stosuje odpowiednio środki zaradcze określone w art. 54 rozporządzeniu (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt.

2. Decyzjom o zastosowaniu środków zaradczych, o których mowa w ust.1

powiatowy lekarz weterynarii nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.”;

17) po art. 18 dodaje się art. 18a w brzmieniu:

„18a. Opiekunowi zwierzęcia wykorzystywanego do celów specjalnych, które na mocy decyzji właściwego organu zostało wycofane ze służby, przysługuje miesięczne świadczenie na jego utrzymanie, wypłacane do czasu zgonu zwierzęcia. Minister właściwy do spraw administracji publicznej i spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określi w drodze rozporządzenia wysokość świadczenia oraz zasady jego wypłacania.”;

18) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art 25. Prowadzący pojazd mechaniczny, który potrącił zwierzę, obowiązany jest, do zapewnienia mu niezwłocznie stosownej pomocy lub zawiadomienia jednej ze służb, o których mowa w art. 33 ust. 3”;

19) art. 33a ust.3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wyłapanie psa i dostarczenie go właścicielowi, a jeżeli ustalenie tej osoby nie jest możliwe, dostarczenie do schroniska dla zwierząt; wyłapanie i dostarczenie psa odbywa się na koszt właściciela”;

20) w art. 34 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W ubojni wyodrębnia się pomieszczenie do przetrzymywania zwierząt oraz pomieszczenie do ogłuszania i wykrwawiania zwierząt, które są wyposażone w monitoring. Właściciel ubojni ma obowiązek przechowywać zapis z monitoringu przez okres co najmniej 3 miesięcy.”;

21) w art. 35 po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Kto narusza zakazy określone w art. 9c oraz 10a ust. 1-3 podlega karze grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”;

22) w art. 37:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto narusza nakazy albo zakazy określone w art. 9, art. 10c ust. 1, 10d, art. 11 ust. 3, art. 12 ust. 1-6, art. 13 ust. 1, art. 14, art. 15 ust. 1-5, art. 16, art. 17 ust. 1-7, art. 18, art. 22 ust. 1, art. 22a, art. 25 lub art. 27 podlega karze aresztu lub grzywny.

23) po art. 37e dodaje się art. 37f w brzmieniu:

„Art. 37f. Kto:

1) będąc posiadaczem psa, wbrew art. 11m ust. 4, nie doprowadza psa w celu dokonania jego identyfikacji w terminie określonym w art. 11m ust. 2,

- 2) będąc nowym posiadaczem zidentyfikowanego zwierzęcia, wbrew art. 11n ust. 1 pkt 2, nie wprowadza do centralnej bazy danych nowego posiadacza w terminie określonym w art. 11n ust. 1 pkt 2,
- 3) będąc posiadaczem zidentyfikowanego zwierzęcia przywiezionego z państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej, wbrew art. 11n ust. 4, nie wprowadza do centralnej bazy danych tego zwierzęcia w terminie określonym w art. 11n ust. 4,
- 4) będąc posiadaczem niezidentyfikowanego zwierzęcia przywiezionego z państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej, wbrew art. 11n ust. 5, nie doprowadza do zidentyfikowania tego zwierzęcia w terminie określonym w art. 11n ust. 5,
- 5) będąc posiadaczem zwierzęcia, wbrew art. 11n ust. 6, nie wprowadza do centralnej bazy danych daty śmierci zwierzęcia, w terminie określonym w art. 11n ust. 6,
- 6) będąc lekarzem weterynarii lub technikiem weterynarii świadczącym usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt, wbrew art. 11n ust. 7, nie wprowadza do centralnej bazy danych daty śmierci zwierzęcia w zakładzie leczniczym dla zwierząt,
- 7) będąc lekarzem weterynarii sprawującym opiekę weterynaryjną w schronisku dla zwierząt, wbrew art. 11n ust. 3, nie wprowadza do centralnej bazy danych nowego posiadacza zwierzęcia w terminie określonym w art. 11n ust. 3,
- 8) wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 11o pkt 1, utrzymuje niezidentyfikowanego psa,
- 9) wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 11o pkt 2, wprowadza do obrotu niezidentyfikowanego psa albo kota,
- 10) wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 11o pkt 3, nabywa niezidentyfikowanego psa albo kota,
- 11) będąc podmiotem prowadzącym schronisko dla zwierząt, wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 11o pkt 4, wydaje ze schroniska dla zwierząt niezidentyfikowanego psa albo kota,
- 12) wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 11o pkt 5, przyjmuje ze schroniska dla zwierząt niezidentyfikowanego psa albo kota,
- 13) wbrew zakazowi dokonuje identyfikacji zwierzęcia gdy w ciele zwierzęcia jest już aktywny, elektroniczny transponder, o której mowa w art. 11o ust. 6,
- 14) będąc posiadaczem zwierzęcia, wbrew obowiązкови określonemu w art. 11r ust. 8, nie usunie w określonym terminie uchybień w zakresie identyfikacji i rejestracji

zwierzęcia stwierdzonych w decyzji powiatowego lekarza weterynarii wydanej po przeprowadzeniu kontroli,

- 15) będąc posiadaczem zwierzęcia lub osobą przez niego upoważnioną, obecną podczas kontroli, wbrew obowiązkowi określone w art. 11r ust. 9, nie udziela osobie wykonującej czynności kontrolne pomocy niezbędnej przy wykonywaniu tych czynności

– podlega karze grzywny.

2. Orzekanie w sprawach o czyny określone w ust. 1 następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.”;

24) po art. 37f dodaje się art. 37g w brzmieniu:

„Art.37g. W sprawach o wykroczenia, określonych w art. 37, 37a, 37b, 37d, 37e organizacja społeczna, której statutowym celem jest ochrona zwierząt może samodzielnie wnieść wnioski o ukaranie jako oskarżyciel posiłkowy.”

25) w art. 38:

a) po ust.1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przekazanie zwierzęcia, o którym mowa w ust. 1 następuje za zgodą organizacji, której zwierzę ma zostać przekazane.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4.Organizacja społeczna, o której mowa w ust. 2, przekazuje zwierzę nieodpłatnie:

1) schronisku dla zwierząt, jeżeli jest to zwierzę domowe lub laboratoryjne, lub

2) gospodarstwu rolnemu wskazanemu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), jeżeli jest to zwierzę gospodarskie, lub

3) ogrodowi zoologicznemu lub schronisku dla zwierząt, jeżeli jest to zwierzę wykorzystywane do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych lub utrzymywane w ogrodach zoologicznych lub innemu podmiotowi, który zapewni mu właściwą opiekę.”,

c) w ust. 8 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Koszty utrzymania zwierzęcia do czasu egzekucji należności pieniężnych od skazanego pokrywa jednostka samorządu terytorialnego”;

26) w art. 39 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W przypadkach, o których mowa w ust.1, organizacja społeczna, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt wykonuje prawa pokrzywdzonego, jeżeli złoży oświadczenie. Ograniczenie liczby organizacji społecznych wykonujących prawa pokrzywdzonego jest możliwe wyłącznie wtedy, kiedy jest to konieczne dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania.”;

27) po art. 39 dodaje się art. 39a w brzmieniu:

„Art. 39a. Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą wszcząć postępowanie lub wziąć udział w charakterze strony w toczącym się postępowaniu karnym, cywilnym, administracyjnym lub sądownoadministracyjnym, jeżeli zachodzi potrzeba ochrony zwierząt.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 13 września 1996r o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2017.1289 j.t. z późn. zm.), wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 6 i 7 w brzmieniu:

„6) schronisku dla zwierząt – rozumie się przez to miejsce przeznaczone do opieki nad zwierzętami spełniające warunki określone w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.);

7) zwierzę bezdomne – rozumie się przez to zwierzę bezdomne, o którym mowa w przepisach o ochronie zwierząt.”;

2) w art. 7:

a) w ust. 1:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wyłapywania bezdomnych zwierząt, a także prowadzenia miejsc przetrzymywania wyłapanych bezdomnych psów i kotów,”,

- pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) prowadzenia schronisk dla zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części,”,

- dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) prowadzenia hoteli dla zwierząt lub innych form usługowego tymczasowego przetrzymywania zwierząt mających posiadaczy innych niż gmina”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Rada gminy określi, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, wymagania, w tym wymagania lokalizacyjne, jakie powinien spełniać podmiot ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3-5, uwzględniając warunki epizootyczne, środowiskowe i uciążliwość realizowanych zadań.”

Art. 3. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U.2017.1855 j.t., z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w odnośniku 1 do ustawy w pkt 2:

a) uchyla się lit. c,

b) w lit. g kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. h w brzmieniu:

„h) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 576/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie przemieszczania o charakterze niehandlowym zwierząt domowych identyfikowanych oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 998/2003 (Dz. Urz. UE L 178 z 28.06.2013, str. 1).”;

2) w art. 1:

a) pkt 1 lit. j otrzymuje brzmienie:

„j) prowadzenia schronisk dla zwierząt,”

b) w pkt 1 w lit. p w tiret trzecim po wyrazach „zwanego dalej „rozporządzeniem nr 853/2004”” dodaje się przecinek i lit. r w brzmieniu:

„r) wyłapywania zwierząt bezdomnych, prowadzenia miejsc przetrzymywania wyłapanych bezdomnych psów i kotów lub prowadzenia hotelu dla zwierząt”;

3) w art. 2 w pkt 44 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 45-48 w brzmieniu:

„45) schronisko dla zwierząt - to każde miejsce przeznaczone lub wykorzystywane do utrzymywania zwierząt bezdomnych, niezależnie od nadanej nazwy, wyłapanych w ramach zadania, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt, z wyłączeniem miejsc przetrzymywania bezdomnych psów i kotów i hoteli dla zwierząt;

- 46) miejsce przetrzymywania bezdomnych psów i kotów – miejsce przeznaczone lub wykorzystywane do utrzymywania psów i kotów bezpośrednio po ich wyłapaniu przez okres nie dłuższy niż 30 dni od dnia ich wyłapania;
  - 47) zwierzę bezdomne – rozumie się przez to zwierzę bezdomne, o którym mowa w przepisach o ochronie zwierząt;
  - 48) hotel dla zwierząt- miejsce przeznaczone lub wykorzystywane do usługowego, tymczasowego przetrzymywania zwierząt mających posiadaczy innych niż gmina, niezależnie od nadanej nazwy.”;
- 4) w art. 5:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
    - „1. Podjęcie działalności nadzorowanej, o której mowa:
      - 1) w art. 1 pkt 1 lit. a, c-f, h, i, j, l, jest dozwolone po stwierdzeniu przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na przewidywane miejsce jej prowadzenia, w drodze decyzji, spełniania wymagań weterynaryjnych określonych dla prowadzenia danego rodzaju działalności;
      - 2) w art. 1 pkt 1 lit. b, g, k, n, p, r, jest dozwolone po uprzednim zgłoszeniu, w formie pisemnej, zamiaru jej prowadzenia powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na przewidywane miejsce jej prowadzenia.”
  - b) w ust. 3 po pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 4 w brzmieniu:

„4) numer z Krajowego Rejestru Sądowego albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, jeżeli został nadany.”;
  - c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a -3b w brzmieniu:

„3a. Do wniosku o stwierdzenie spełnienia wymagań weterynaryjnych w zakresie prowadzenia schroniska dla zwierząt dołącza się kopię zezwolenia na prowadzenie schroniska dla zwierząt wydanego na podstawie przepisów o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz opinię organizacji społecznej o zasięgu ogólnopolskim, posiadającej status organizacji pożytku publicznego, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, dotyczącą prowadzenia schroniska dla zwierząt przez podmiot zamierzający prowadzić działalność nadzorowaną .

3b. Do zgłoszenia zamiaru prowadzenia działalności, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. r, dołącza się kopię zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie wyłapywania zwierząt bezdomnych, kopię zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie prowadzenia miejsc przetrzymywania wyłapanych bezdomnych psów i kotów albo

kopię zezwolenia na prowadzenie hotelu dla zwierząt, wydanego na podstawie przepisów o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.”;

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Powiatowy lekarz weterynarii, po przeprowadzeniu kontroli, wydaje decyzję:

1) stwierdzającą spełnianie wymagań weterynaryjnych, jeżeli wymagania określone dla danego rodzaju działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, c-f, h, i, j, l, są spełnione;

2) odmawiającą stwierdzenia spełniania wymagań weterynaryjnych, jeżeli wymagania określone dla danego rodzaju działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, c-f, h, i, j, l, nie są spełnione.”

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Wydając decyzję, o której mowa w ust. 4 pkt 1, powiatowy lekarz weterynarii:

1) stwierdza spełnianie wymagań weterynaryjnych przez poszczególne obiekty budowlane lub miejsca, w których ma być prowadzona działalność nadzorowana, lub osoby wykonujące określone czynności w ramach tej działalności, jeżeli stwierdzenie takie jest wymagane;

2) nadaje weterynaryjny numer identyfikacyjny:

a) podmiotowi lub

b) poszczególnym obiektom budowlanym lub miejscom, w których ma być prowadzona działalność nadzorowana, lub osobom wykonującym określone czynności w ramach tej działalności w przypadku, o którym mowa w pkt 1.

3) określa maksymalną liczbę zwierząt poszczególnych gatunków, które mogą być utrzymywane w schronisku dla zwierząt.”

f) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Powiatowy lekarz weterynarii po otrzymaniu zgłoszenia zamiaru prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, o której mowa w art.1 pkt 1 lit. b, g, k, p, r, wydaje decyzję o nadaniu temu podmiotowi weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego.”

5) art. 6 ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) podmioty, które uzyskały decyzję, określoną w art. 5 ust. 4 pkt 1, z wyłączeniem podmiotów prowadzących schroniska dla zwierząt”;

6) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. Podmiot prowadzący działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. al, n, p, r, informuje, w formie pisemnej, powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych, w terminie do 7 dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia.”

7) w art. 8 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-n, p, r, są naruszone wymagania weterynaryjne określone dla tej działalności, w zależności od zagrożenia stwarzanego dla zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt, wydaje decyzję:

1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie lub
2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień, lub
3) zakazującą umieszczania na rynku lub handlu określonymi zwierzętami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności lub

4) zakazującą przyjmowania nowych zwierząt bezdomnych do schroniska dla zwierząt bezdomnych lub miejsc przetrzymywania wyłapanych bezdomnych psów i kotów, do czasu usunięcia uchybień, lub

5) ograniczającą lub zakazującą wprowadzania do obrotu, przywozu lub wywozu zwierząt.”

8) w art. 9 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Powiatowy lekarz weterynarii powiadamia o wydaniu decyzji zakazującej prowadzenia działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, d-f, h, i, j, l, p za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, Głównego Lekarza Weterynarii oraz organ, który wydał zezwolenie, o którym mowa w art.5 ust.1 pkt 4”

9) po art. 9 dodaje się art. 9a w brzmieniu:

„9a. 1. Powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję zakazującą prowadzenia działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, o-r oraz art. 4 ust. 3, jeżeli podmiot prowadzi działalność nadzorowaną bez stwierdzenia spełniania wymagań weterynaryjnych albo prowadzi taką działalność bez zgłoszenia zamiaru jej rozpoczęcia.

2. Podmiot, któremu wydano decyzję zakazującą prowadzenia działalności na podstawie art. 9 albo art. 9a, może ponownie wystąpić z wnioskiem o wydanie w takim samym zakresie decyzji, o której mowa w art. 5 ust. 4 albo ust. 9, nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji zakazującej prowadzenia działalności nadzorowanej.

3. Zakaz prowadzenia działalności nadzorowanej dotyczy obszaru powiatu, na którym działalność taka była prowadzona.”

10) w art. 10:

a) ust. 1 pkt 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„dla prowadzenia poszczególnych rodzajów działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-n, p, r w tym może określić:”

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego nadawanego podmiotom prowadzącym działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, o, p, r, mając na względzie zapewnienie właściwego sprawowania nadzoru nad prowadzeniem danego rodzaju działalności.”

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia:

1) dodatkowe wymagania, jakie powinien spełniać wniosek o stwierdzenie spełniania wymagań weterynaryjnych lub zgłoszenie zamiaru prowadzenia działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, n, p, r oraz w art. 4 ust. 3,

2) szczegółowy sposób dokonywania zgłoszenia zamiaru zaprzestania prowadzenia działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, n, p, r oraz w art. 4 ust. 3

- mając na względzie zapewnienie prawidłowego sprawowania przez powiatowego lekarza weterynarii nadzoru nad prowadzeniem danego rodzaju działalności nadzorowanej.";

11) w art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, n, p, r oraz w art. 4 ust. 3, na obszarze jego właściwości."

12) w art. 11 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje organowi, który wydał zezwolenie, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 dane zawarte w rejestrze dotyczące schroniska dla zwierząt, a także informacje o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego ujawnionego w tym rejestrze.”,

13) w art. 24a:

a) w ust. 1 wyrazy „rozporządzeniu (WE) nr 998/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie wymogów dotyczących zdrowia zwierząt, stosowanych do przemieszczania zwierząt domowych o charakterze niehandlowym i zmieniającego dyrektywę Rady 92/65/EWG (Dz. Urz. WE L 146 z 13.06.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 75, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem 998/2003”.” zastępuje się wyrazami „rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 576/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie przemieszczania o charakterze niehandlowym zwierząt domowych oraz uchylającym rozporządzenie (WE) nr 998/2003 (Dz. Urz. UE L 178 z 28.06.2013, str. 1), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 576/2013”.”,

b) w ust. 2 wyrazy „998/2003” zastępuje się wyrazami „nr 576/2013”;

14) w art. 24b:

a) w ust. 1 wyrazy „art. 12 lit. a rozporządzenia 998/2003” zastępuje się wyrazami „art. 34 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 576/2013”,

b) w ust. 2 wyrazy „art. 12 lit. b rozporządzenia 998/2003” zastępuje się wyrazami „art. 5 ust. 4 rozporządzenia nr 576/2013”,

c) w ust. 3 wyrazy „art. 12 rozporządzenia 998/2003” zastępuje się wyrazami „art. 34 rozporządzenia nr 576/2013”;

15) w art. 24b w ust. 5 w pkt 2 i w ust. 6, w art. 24d w ust. 1, 2 i w ust. 7 w pkt 3 w lit. b oraz w art. 24e w ust. 2 i 3 wyrazy „998/2003” zastępuje się wyrazami „nr 576/2013”;

16) art. 24f otrzymuje brzmienie:

„Art. 24f. 1. Oznakowanie, o którym mowa w art. 17 rozporządzenia nr 576/2013, przeprowadza:

- 1) lekarz weterynarii;
- 2) osoba, która posiada tytuł technika weterynarii, w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt.

2. W przypadku oznakowania psa albo kota za pomocą elektronicznego transpondera (mikroczipa) osoba dokonująca oznakowania wprowadza do centralnej bazy danych oznakowanych i zarejestrowanych zwierząt domowych identyfikowanych informacje określone w rozdziale 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt.”;

17) w art. 24h wyrazy „art. 18 rozporządzenia 998/2003” zastępuje się wyrazami „art. 36 ust. 1 rozporządzenia nr 576/2013”;

18) w art. 56 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Informację o dacie przeprowadzonego szczepienia umieszcza się w centralnej bazie danych oznakowanych i zarejestrowanych zwierząt domowych identyfikowanych, o której mowa w rozdziale 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt.”.

19) po art. 12a dodaje się rozdział 2a w brzmieniu:

„Rozdział 2a

Podmioty uprawnione do tworzenia lub prowadzenia schronisk dla zwierząt oraz miejsc przetrzymywania psów bezdomnych

12b. 1. Schroniska dla zwierząt mogą być tworzone lub prowadzone wyłącznie przez jednostki samorządu terytorialnego bądź ich jednostki organizacyjne lub organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, posiadające status organizacji pożytku publicznego.

2. W celu tworzenia lub prowadzenia schronisk dla zwierząt jednostki samorządu terytorialnego bądź ich jednostki organizacyjne mogą zawierać umowy jedynie z organizacjami społecznymi, o których mowa w ust. 1.

12c. 1. Miejsca przetrzymywania bezdomnych psów i kotów mogą być tworzone lub prowadzone wyłącznie przez jednostki samorządu terytorialnego bądź ich jednostki

organizacyjne lub organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, posiadające status organizacji pożytku publicznego.

2. Jednostkom, o których mowa w ust. 1 zabrania się zawierania umów z innymi podmiotami w celu tworzenia lub prowadzenia miejsc przetrzymywania wyłapanych bezdomnych psów i kotów.”;

12d. W sprawach tworzenia lub prowadzenia schronisk dla zwierząt albo miejsc przetrzymania psów bezdomnych nie stosuje się art. 9 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r., poz. 994, z późn. zm.).”;

Art. 4. W okresie 36 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy właściciele nieruchomości, którzy w dniu wejścia w życie ustawy będą stosować urządzenia mogące powodować zranienie lub okaleczenie ptaków, muszą zaprzestać ich stosowania, zabezpieczyć lub wymienić na takie, które nie będą mogły powodować zranienia lub okaleczenia ptaków.

Art. 5. Minister właściwy do spraw rolnictwa wyda rozporządzenie, o którym mowa w art. 1 pkt 15 w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

Art. 6. Minister właściwy do spraw administracji publicznej i spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej wyda rozporządzenie, o którym mowa w art. 1 pkt 17 w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

Art. 7. 1. Zwierzęta domowe zidentyfikowane przed dniem wejścia w życie ustawy za pomocą transpondera, którego numer identyfikacyjny jest możliwy do odczytania za pomocą czytnika zgodnego z normą ISO 11785, nie podlegają powtórnej identyfikacji na zasadach określonych w ustawie.

2. Psy powyżej 3. miesiąca życia, które nie zostały zidentyfikowane do dnia wejścia w życie ustawy, identyfikuje się w terminie wykonania najbliższego obowiązkowego szczepienia przeciwko wściekliznie, nie później niż w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 8. 1. Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy rejestry, bazy danych albo ewidencje zidentyfikowanych i zarejestrowanych zwierząt domowych identyfikowanych, przekażą nieodpłatnie do centralnej bazy danych kopie danych zwierząt

zarejestrowanych w tych rejestrach, bazach danych albo ewidencjach nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Sposób przekazania i format danych, o których mowa w ust. 1, ustali Prezes Krajowej Rady.

3. Przekazanie danych, o których mowa w ust. 1, odbywa się z zapewnieniem ochrony wynikającej z przepisów o ochronie danych osobowych.

Art. 9. Dane zawarte w dniu wejścia w życie ustawy w:

- 1) rejestrach, o których mowa w art. 24d ust. 1 oraz art. 24ea ust. 3 ustawy zmienianej w art. 3,
  - 2) rejestrach prowadzonych przez lekarzy weterynarii świadczących usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt
- wykorzystuje się przy tworzeniu systemu.

Art. 10. Do postępowań dotyczących prowadzenia schronisk dla zwierząt, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 11. 1. Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy działalność w zakresie wyłapywania zwierząt bezdomnych, prowadzenia miejsc przetrzymywania wyłapanych bezdomnych psów i kotów lub prowadzenia hoteli dla zwierząt tracą prawo do jej prowadzenia, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nie dokonają zgłoszenia tej działalności powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na miejsce prowadzenia tej działalności.

2. Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy działalność w zakresie prowadzenia schronisk dla zwierząt tracą prawo do prowadzenia tej działalności, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nie złożą wniosku do powiatowego lekarza weterynarii o stwierdzenie spełnienia warunków weterynaryjnych, na podstawie którego zostaną zatwierdzone jako podmioty prowadzące schronisko dla zwierząt i wpisane do rejestru prowadzonego przez powiatowego lekarza weterynarii.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, gmina zapewnia przeniesienie zwierząt znajdujących się w zlikwidowanych miejscach przetrzymywania bezdomnych psów i kotów lub schroniskach dla zwierząt do innych miejsc przetrzymywania bezdomnych psów i kotów

lub schronisk dla zwierząt, spełniających wymagania ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

4. W przypadku schronisk dla zwierząt lub miejsc przetrzymywania bezdomnych psów i kotów prowadzonych przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego bądź ich jednostki organizacyjne lub organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, posiadające status organizacji pożytku publicznego gmina zapewnia przeniesienie zwierząt znajdujących się w zlikwidowanych miejscach przetrzymywania bezdomnych psów i kotów lub schroniskach dla zwierząt do innych miejsc przetrzymywania bezdomnych psów i kotów lub schronisk dla zwierząt, spełniających wymagania ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 12. 1. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy zmienianej w art. 3 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 24g ust. 3 ustawy zmienianej w art. 3 zachowują moc i mogą być zmieniane na podstawie tego przepisu.

Art. 13. Uchwały wydane na podstawie art. 11a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc na okres, na jaki zostały wydane, i mogą być zmieniane na podstawie art. 11a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 14. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, za wyjątkiem:

1) art. 1 pkt 5, pkt 14, pkt 15, pkt 17, art. 3 pkt 19 i art. 11 ust. 4, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia,

2) art. 1 pkt 15 dodawany art. 11o pkt 1 oraz art. 1 pkt 23 dodawany art. 37f pkt 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej regulacji jest m.in. wzmocnienie ochrony prawnej zwierząt oraz poprawa ich szeroko rozumianego dobrostanu, ponadto wprowadzenie kontroli wydatkowania przez jednostki samorządu terytorialnego środków finansowych przeznaczonych na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami, w szczególności pod względem ich celowości i ostatecznego przeznaczenia.

Zmiany w ustawie o ochronie zwierząt obejmują m.in.:

1. wprowadzenie obowiązku identyfikacji psów i kotów oraz utworzenia centralnego rejestru;
2. rozszerzenie katalogu czynów uznanych za znęcanie się nad zwierzętami;
3. doprecyzowanie obowiązków straży gminnej oraz policji w przypadku konieczności interwencyjnego odbioru zwierzęcia;
4. doprecyzowanie obowiązków gminy w zakresie pokrywania kosztów zapewnienia tymczasowej opieki zwierząt odebranych interwencyjnie;
5. zmianę przepisów dotyczących utrzymywania psów na łańcuchach to jest: wydłużenie łańcucha do 5 metrów, wprowadzenie wymogu, że uwięź nie może kończyć się metalową obrozą, a waga uwięzi nie może przekraczać jednej czwartej masy ciała zwierzęcia;
6. wprowadzenie określenia psa rasowego oraz kota rasowego w celu wyeliminowania istnienia pseudo-hodowli;
7. doprecyzowanie obowiązków gmin dotyczących realizacji programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, w tym kastracji i sterylizacji jako głównych narzędzi do walei z bezdomnością;
8. wzmocnienie uprawnień organizacji społecznych w inicjowaniu i przystępowaniu do postępowań sądowych;
9. wprowadzenie zakazu prowadzenia schronisk dla zwierząt przez podmioty komercyjne.

Projekt nowelizacji uszczelnia system finansowania odławiania i opieki nad bezdomnymi zwierzętami przez samorządy. Obecnie na ten cel co roku przeznaczają się ponad 100 mln zł. Ustawa o ochronie zwierząt, nakładając na samorządy to zadanie własne, nie precyzuje wystarczająco obowiązków gmin we wspomnianym zakresie, brak konkretnego wyszczególnienia tych obowiązków powoduje, że większość gmin nie realizuje tego zadania właściwie. Doprowadza to do sytuacji, że w polskich schroniskach ginie co czwarty pies, a 80% środków przeznaczonych na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami otrzymują firmy wyłapujące, nie sprawując w rzeczywistości żadnej opieki. Cała procedura opieki jest nieefektywna i nie podlega żadnej kontroli ze strony płatników za usługi – czyli samorządów. Poza wymiernymi stratami finansowymi i nieefektywnym rozdysponowywaniem środków (1/3 pieniędzy wydawana jest bez wystarczającej kontroli) na uwagę zasługuje również aspekt humanitarny. Tysiące zwierząt znika po ich odłowieniu. Aż 50% gmin nie nadzoruje w żaden sposób losu zwierząt i zasadności wydatkowanych środków.

Nieprawidłowości systemu opieki nad bezdomnymi zwierzętami zostały stwierdzone w szeregu kontroli przeprowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli i opisane w raporcie NIK „Wykonywanie zadań gmin dotyczących ochrony zwierząt”, w czerwcu 2013 roku. W podsumowaniu wyników kontroli NIK stwierdza m.in.:

„Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie wykonywanie przez gminy i schroniska ustawowych zadań dotyczących ochrony zwierząt. Gminy nie zapewniały właściwej opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz nieskutecznie zapobiegały ich bezdomności, zaś schroniska nie zapewniły przebywającym tam zwierzętom właściwych warunków bytowania.

Ponad 1/3 środków publicznych przeznaczonych na ochronę zwierząt wydatkowano z naruszeniem prawa albo niegospodarnie.

Negatywną ocenę działalności skontrolowanych gmin uzasadniają w szczególności: – niepodejmowanie skutecznych działań w celu ograniczenia populacji bezdomnych zwierząt, a nawet brak takich działań (w 50 % skontrolowanych gmin),

– nieprzestrzeganie zakazu odławiania bezdomnych zwierząt bez zapewnienia im miejsc w schroniskach (61 %) oraz zlecanie takiej czynności podmiotom, które nie posiadały wymaganych zezwoleń (67 %) albo też bez podjęcia stosownej uchwały przez rady gminy (40%),

– wydatkowanie nielegalnie, albo niegospodarnie 1.653,7 tys. zł (36% środków z budżetów 18 gmin) na rzecz podmiotów, które nie posiadały wymaganych zezwoleń oraz nie zapewniły standardu usług dotyczących opieki nad zwierzętami, – brak kontroli wykorzystania środków

publicznych i sprawowania opieki nad zwierzętami w schroniskach i w innych miejscach ich przetrzymywania (50 %),

Wejście w życie znowelizowanej ustawy o ochronie zwierząt nie przyczyniło się w znaczący sposób do rozwiązania problemu bezdomnych zwierząt. Wprawdzie 16 rad skontrolowanych gmin uchwaliło programy opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, to jednak tylko pięć programów spełniało wszystkie wymogi określone w art. 11a znowelizowanej ustawy. W znacznej części gmin postanowienia tych programów dotyczące opieki nad bezdomnymi zwierzętami nie były realizowane.

W szczególności gminy (67% skontrolowanych) nie przestrzegały zakazu odławiania bezdomnych zwierząt bez zapewnienia im miejsc w schroniskach (art. 11 ust. 3 uoz). Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie działalność schronisk dla zwierząt i podmiotów zajmujących się wyłapywaniem bezdomnych zwierząt. Negatywną ocenę uzasadniały skala i rozmiary nieprawidłowości, które w szczególności polegały na: - niezapewnieniu w 12 z 14 (w 86%) skontrolowanych schronisk i przytulisk właściwych warunków pobytu i wyżywienia zwierząt – głównie z powodu przepełnienia schronisk i innych miejsc przetrzymywania zwierząt.

- nieprowadzeniu lub nierzetelnym prowadzeniu w 12 podmiotach (w 63%) ewidencji zwierząt, a także braku ich oznakowania,
- nieefektywnym wykorzystaniu środków publicznych – bez zapewnienia odpowiednich, zgodnych z wymogami prawa (w tym umów zawartych z gminami) warunków bytowania zwierząt,
- prowadzeniu przez 12 z 14 podmiotów działalności w zakresie wyłapywania bezdomnych zwierząt, bez wymaganych zezwoleń wójtów gmin.

Nieodpowiednie warunki w schroniskach są przyczyną wysokiej śmiertelności przebywających tam zwierząt. Liczba zgonów (także w wyniku eutanazji) jest wciąż wysoka, gdyż dotyczy (przeciętnie) co czwartego zwierzęcia przyjętego do schroniska. W związku z tak wielką skalą nieprawidłowości stwierdzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli niezbędnym staje się uporządkowanie stanu prawnego w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi ze szczególnym uwzględnieniem nadzoru jednostek samorządu terytorialnego i wydatkowanych na ten cel pieniędzy.

Dlatego też projekt zakłada wprowadzenie powszechnego obowiązku identyfikacji psów i kotów. Obecnie jest to jedynie uprawnienie każdego właściciela.

Brak tego obowiązku uniemożliwia określenie faktycznej skali zjawiska bezdomności w kraju. To samo zwierzę może być kilkakrotnie odławiane i ponownie wypuszczane.

Prowadzi to do nadużyć w zakresie wydatkowania pieniędzy publicznych przeznaczonych na realizację programów zapobiegania bezdomności.

Nie ma również możliwości zidentyfikowania zwierząt porzuconych lub poszkodowanych w zdarzeniach drogowych z ich udziałem, skutkuje to dodatkowym obciążeniem dla gmin, które zobowiązane są ustawowo do opieki nad takimi zwierzętami.

W ramach sprawowanego nadzoru przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nie jest możliwym dokonanie obiektywnej weryfikacji ilości miejsc dla poszczególnych gatunków zwierząt w schroniskach dla zwierząt, z uwagi na brak dookreślonych norm bytowych dla zwierząt przebywających w schronisku.

Powyższe prowadzi do nadmiernej koncentracji psów i kotów przetrzymywanych przede wszystkim w celach zarobkowych.

Brak dookreślenia pojemności danego schroniska umożliwia zawieranie umów na utrzymywanie zwierząt w schronisku w liczbie większej, niż realne możliwości zapewnienia godnych warunków bytowych zwierzętom. Powyższe implikuje patologie w postaci fikcyjnych transferów zwierząt, fikcyjnych adopcji i ucieczek zwierząt oraz niezasadnych eutanazji.

Obecnie na terenie Polski istnieje kilka niezależnych i niepowiązanych ze sobą baz danych zwierząt poddanych identyfikacji, co w wypadku zaginięcia psa oznakowanego utrudnia skuteczne odnalezienie właściciela. Projekt zakłada utworzenie centralnej bazy danych prowadzonej przez Krajową Radę Lekarsko - Weterynaryjną. Baza ta umożliwi właściwą identyfikację zwierzęcia.

Celem projektowanej regulacji jest również zwiększenie odpowiedzialności właścicieli lub opiekunów za swoje zwierzęta, poprzez wprowadzenie obowiązku polegającego na niezwłocznym zawiadomieniu najbliższego schroniska dla zwierząt, straży gminnej lub Policji w przypadku ucieczki lub zagubienia się zwierzęcia, ponadto właściciel lub opiekun psa w przypadku jego ucieczki będzie musiał podjąć inne działania w celu jego odnalezienia.

Powyższe rozwiązanie pozwoli ograniczyć ilość przypadków polegających na porzucaniu zwierząt domowych, jak również zredukuje w pewnym stopniu ilość zwierząt bezdomnych. Ustawa o ochronie zwierząt wskazuje, iż poprzez zwierzę bezdomne rozumie się takie, które uciekło, zabłąkało się lub zostało porzucone przez człowieka, a nie ma

możliwości ustalenia jego właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale pozostawały.

Wprowadzony obowiązek będzie ułatwiał ustalenie właścicieli zwierząt, które się zabłąkały lub uciekły.

Sytuacja prawna kotów wolnobytujących, wynikająca z obowiązującej ustawy o ochronie zwierząt, nie jest oczywista, bowiem ustawodawca nie dostrzegł ich jako szczególnego zjawiska. W tym stanie rzeczy koniecznym jest wprowadzenie definicji kota wolnobyjującego wraz z przepisami szczegółowymi, dotyczącymi tychże kotów.

Gatunek *felis catus* należy niewątpliwie do kategorii zwierząt domowych (tj. tradycyjnie przebywających wraz z człowiekiem w jego domu lub innym odpowiednim pomieszczeniu, utrzymywane przez człowieka w charakterze jego towarzysza) w odróżnieniu od zwierząt gospodarskich i od wolno żyjących (dzikich). Poszczególnym kategoriom zwierząt przypisany jest różny zakres ochrony prawnej, wyrażony np. w kryteriach dozwolonego uśmiercania czy też odpowiedzialności za nie. Do ustawowych kategorii zwierząt odwołuje się wiele szczegółowych przepisów obowiązującego prawa. Tylko zwierzęta domowe i gospodarskie mogą być bezdomne (tj. takie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały).

Z kolei zwierzęta bezdomne są przedmiotem publicznego zadania gminy dotyczącego zapewnienia im opieki oraz wyłapania, zaś to ostatnie powinno kończyć się umieszczeniem bezdomnych zwierząt w schroniskach, którego to pojęcia ustawa w obecnym stanie nie definiuje w sposób dostateczny.

Pierwszy problem polega na tym, że kotów wolnobytujących nie da się bez zastrzeżeń zaliczyć do zwierząt bezdomnych, bo oczywiście nie uciekły one ani nie zabłąkały się, a brak możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały to nie to samo co przekonanie, że takiej osoby nigdy nie było. Zasadnym może być natomiast interpretacja, że zostały porzucone przez człowieka, w znaczeniu dotyczącym całej ich populacji, czyli dziedzicznym, sięgającym w nieokreśloną przeszłość.

Drugi problem polega na tym, że gminy, dla obrony przed naciskami dotyczącymi wyłapywania kotów wolnobytujących do schronisk dla zwierząt, zaczęły propagować poglądy, że nie są one bezdomne, bo w ogóle nie są to zwierzęta domowe lecz wolno żyjące (dzikie). Terminowi „wolno żyjące” (ew. „wolnobytujące”), który utarł się w mowie potocznej dla odróżnienia ich od kotów posiadających właścicieli, nadano tu znaczenie

prawne w kontekście ustawowej klasyfikacji zwierząt. Tym samym zakwestionowano założenie, że ustawowe kategorie dotyczą całego gatunku.

Cała ta konstrukcja myślowa jest z pewnością błędna, choćby dlatego, że zwierzęta wolno żyjące (dzikie) ustawa definiuje jako nieudomowione, żyjące w warunkach niezależnych od człowieka, a najdziksze nawet koty wolnobytuujące żyją w warunkach zależnych od człowieka, bo właśnie na tym polega problem z nimi, jakiego z kolei nie ma z rysiami czy żbikami. W aktualnym stanie prawnym koty wolnobytuujące są zwierzętami domowymi i na pewno nie są zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi). Nie można z całą pewnością twierdzić, że są to zwierzęta bezdomne, a na tym określeniu oparte są ustawowe zadania własne gminy (art. 11 i art. 11a ustawy o ochronie zwierząt).

Koty wolnobytuujące stanowią integralny element miejskiego ekosystemu. Kotów wolnobytuujących nie udomawia się, nie przenosi do przytulisk lub schronisk oraz nie wyłapuje (chyba, że w celu ograniczenia ich rozrodczości). Przeważająca liczba tych zwierząt urodziła się na wolności, nie posiadała nigdy właścicieli i żyje praktycznie bez ingerencji ludzi, bądź z jej niewielkim udziałem. Koty wolnobytuujące powinny mieć zapewnione warunki rozwoju i swobodnego bytu, co należy rozumieć jako nie ingerowanie w ich życie.

Zadaniem własnym gminy dotyczącym kotów wolnobytuujących winna być przede wszystkim całoroczna opieka nad nimi, a w szczególności ich dokarmianie oraz sterylizacja albo kastracja, po których następuje powrót zwierząt do naturalnego środowiska, jak również opieka weterynaryjna w przypadku choroby lub innego wypadku losowego.

W obowiązującej ustawie o ochronie zwierząt znęcanie się nad zwierzętami jest określone dwustopniowo. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt przez znęcanie się nad zwierzętami należy rozumieć zadawanie albo świadome dopuszczanie do zadawania bólu lub cierpień. Jest to klauzula ogólna. Następnie przepis ten zawiera otwarty katalog uszczegółowionych zachowań, które zostały uznane za znęcanie się nad zwierzętami. W projektowanej regulacji przewiduje się poszerzenie przedmiotowego katalogu o m.in:

- 1) utrzymywanie zwierzęcia bez pomieszczenia chroniącego go przed zimnem, upałami lub opadami atmosferycznymi;

2) świadome i bez przyczyny zaniechanie podjęcia lub kontynuowania leczenia zwierzęcia, w przypadku stanu lub choroby, które powodują ból lub cierpienie lub prowadzą, albo mogą prowadzić do jego śmierci;

3) stosowanie na elementach budynków urządzeń mogących powodować zranienie lub okaleczenie ptaków.

Utrzymywanie zwierzęcia bez pomieszczenia chroniącego go przed zimnem, upałami lub opadami atmosferycznymi, to w obecnym stanie prawnym, zachowania wobec zwierząt, zdefiniowane podwójnie: w art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt, które stanowią przestępstwo w myśl art. 35 ust. 1a ustawy oraz w art. 9 ustawy, które stanowią wykroczenie w myśl art. 37 ust. 1 ustawy. Prowadzi to do sytuacji, iż te same zachowania np. niezapewnienie odpowiedniego pożywienia i stałego dostępu do wody wyczerpują znamiona czynu zabronionego, w tym przypadku i przestępstwa i wykroczenia. Konieczne jest zatem wyeliminowanie tego dualizmu.

Montowanie drutów, kolców lub innych tego typu urządzeń na budynkach, jest archaicznym i dość powszechnym sposobem odstraszania i okaleczania ptaków. Są one wyjątkowo niebezpieczne dla zwierząt, urządzeniem powodującym niejednokrotnie „nadziewanie” się na nie ptaków, co skutkuje obrażeniami narządów wewnętrznych i śmiercią ptaków. Obecnie są dostępne dużo bardziej humanitarne odstraszacze wykonane z gumy lub silikonu, które nie powodują ranienia się zwierząt.

Projekt nowelizacji również zakłada doprecyzowanie obowiązków straży gminnej i policji w przypadku, kiedy uprawniony przedstawiciel organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt odbiera zwierzę w sytuacji zagrożenia jego życia lub zdrowia. Obowiązek ten polegałby na udzieleniu asysty, szczególnie w przypadku, kiedy właściciel lub opiekun zwierzęcia nie zgadza się na jego odbiór i stawia opór. Praktyka pokazuje, iż przedstawiciele służb niejednokrotnie odmawiają pomocy przedstawicielom organizacji społecznych, jeżeli właściciel lub opiekun zwierzęcia odmawia prawa wejścia na posesję lub dobrowolnego wydania zwierzęcia. Projekt zakłada także doprecyzowanie obowiązków gmin w przypadku odebrania zwierzęcia, które padło ofiarą znęcania, w zakresie ponoszenia kosztów tymczasowej opieki nad nim. Jak pokazuje praktyka, organy gmin często odmawiają pokrywania kosztów opieki nad zwierzęciem, które ponoszone są z własnych środków organizacji. W konsekwencji doprowadza to do zaniechania odbioru zwierząt przez przedstawicieli organizacji społecznych w przypadkach

zagrożenia ich zdrowia lub życia z uwagi na brak środków finansowych na ich utrzymanie.

Projekt zakłada wprowadzenie nowego ograniczenia w zakresie utrzymywania psów na uwięzi w sposób stały. Najczęściej występującą formą uwięzi są łańcuchy. W wielu przypadkach nie odpowiadają one ustawowym wymogom, tzn. są krótsze niż 3 metry, nadto są one ciężkie, odkształcają kręgi szyjne, często wrastają się w szyję, a zimą do niej przymarzają – co stwarza zbędne cierpienie dla psów. Projekt, chcąc poprawić los zwierząt, dopuszcza stosowanie uwięzi ale nie krótszej niż 5 metrów, uwięź musi kończyć się obrozą niemetalową (często zwierzęta mają „obrożę” z łańcucha) oraz waga uwięzi nie może mieć więcej niż 1/4 masy ciała zwierzęcia.

W projekcie przewiduje się wprowadzenie definicji psa i kota rasowego, jako jedynych zwierząt, które mogą być rozmnażane w celach handlowych. Zgodnie z projektowanymi definicjami, mają to być zwierzęta o odpowiednim dla rasy fenotypie posiadające rodowód wpisany do Polskiej Księgi Rodowodowej prowadzonej przez Związek Kynologiczny w Polsce albo do zagranicznego rejestru rodowodowego uznawanego przez ten związek – w przypadku psa oraz zwierzęta o odpowiednim dla rasy fenotypie posiadające rodowód wpisany do rejestru prowadzonego przez Polski Związek Felinologiczny lub rejestru rodowodowego uznawanego przez ten związek – w przypadku kota. Powyższa regulacja ma na celu wyeliminowanie tzw. pseudohodowli, w których rozmnażanie zwierząt odbywa się poza jakąkolwiek kontrolą, często pomiędzy spokrewnionymi ze sobą osobnikami w pierwszej linii, a zwierzęta utrzymywane są niejednokrotnie w rażących warunkach bytowania. Dodatkowo, na bazie istniejących przepisów powstały dziesiątki stowarzyszeń, które wystawiają quasi rodowody, aby umożliwić swoim członkom masowe rozmnażanie i sprzedaż psów i kotów rasopodobnych.

Działalność ta nie ma nic wspólnego z kynologią i jest zwykłym oszustwem.

Analizując dotychczasową praktykę w sprawach egzekucji ze zwierząt domowych przez komorników, wskazać warto, iż z reguły kierowanie egzekucji do zwierząt domowych jest jedynie psychologicznym środkiem nacisku na dłużnika. W rzeczywistości wartość ekonomiczna zwierzęcia najczęściej jest nieproporcjonalnie niska w stosunku do wartości emocjonalnej, jaką ma ono dla swojego właściciela.

Zajęcie domowego psa lub kota może być postrzegane jako zachowanie wyjątkowo nieetyczne, a nader często również sprzeczne z przepisami procedury cywilnej. Nie ulega wątpliwości, że odłączenie zwierzęcia od osób, z którymi przebywa od wielu lat, może być

dla niego potencjalnie straszliwym doświadczeniem. Równie wielką traumą może być dla jego opiekunów.

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt, zwierzę nie jest rzeczą, lecz istotą czującą, zdolną do odczuwania cierpienia. Jednocześnie w sprawach nieuregulowanych w tejże ustawie, do zwierząt stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące rzeczy ruchomych. Właśnie z potrzeby uregulowania stosunków cywilnoprawnych związanych ze zwierzęciem, większość przepisów odnoszących się wprost do zagadnienia nabycia własności zwierzęcia, jego zbycia bądź innej utraty tegoż prawa, nakazuje stosowanie przepisów o ruchomościach – ale jedynie odpowiednio, czyli – w sposób uwzględniający potrzeby zwierzęcia i jego dobrostan.

W procedurze egzekucyjnej istnieje przepis art. 844¹ kodeksu postępowania cywilnego (dalej kpc), który stwierdza, co następuje: „Przepisy dotyczące egzekucji z ruchomości stosuje się odpowiednio do egzekucji ze zwierząt, jeżeli nie jest to sprzeczne z przepisami dotyczącymi ochrony zwierząt.” Lektura wskazanego przepisu pozwala wysunąć kilka wniosków. Po pierwsze, egzekucja wierzytelności pieniężnych ze zwierząt istotnie jest dopuszczalna. Po drugie, stosuje się do niej przepisy dotyczące egzekucji w ruchomości, ale – tylko odpowiednio, a nie wprost. Po trzecie – egzekucja jest niedopuszczalna, jeśli miałyby uchybić przepisom dotyczącym ochrony zwierząt, przy czym zauważyć należy, że art. 844¹ kpc ma nieco szerszy zakres przedmiotowy, niż ustawa o ochronie zwierząt – dotyczy ona bowiem również zwierząt bezkręgowych, które także mogą mieć wartość ekonomiczną, ale oczywiście mogą podlegać ochronie na mocy innych ustaw, prawa wspólnotowego lub ratyfikowanych umów międzynarodowych. Mając na uwadze zasady etyczne należy ustawowo zabronić prowadzenia egzekucji ze zwierząt. Zakaz ten należy ograniczyć jedynie do zwierząt domowych, gdyż w zakresie znaczeniowym słowa „zwierzę” znajduje się olbrzymia ilość gatunków istot, które potencjalnie mogą być obiektem obrotu prawnego. Posługując się przykładem dość skrajnym: trudno jest zakładać, że pająk lub skorpion odebrany właścicielowi na skutek przeprowadzonej licytacji będzie za nim tęsknił. Z całą pewnością nie będą odczuwać dyskomfortu sprzedane w drodze licytacji karpie ze stawu hodowlanego – które mogą mieć wysoką wartość ekonomiczną, a egzekucja potencjalnie zapewni zaspokojenie wierzyciela. Natomiast w przypadku zwierząt o bardziej rozwiniętym układzie nerwowym, zwłaszcza psów, kotów oraz podobnych zwierząt towarzyszących, można ostrożnie spekulować, że w rażącej większości przypadków odebranie ich dotychczasowemu właścicieli będzie dla nich olbrzymią traumą – przy oczywistym

założeniu, że prawny opiekun się nad nimi nie zęcał, nie zaniedbywał ich itd. Zerwanie takiej więzi emocjonalnej jest okolicznością, która wskazuje na naruszenie (choćby nieumyślne) przepisów ustawy o ochronie zwierząt.

Projekt przewiduje wzmocnienie roli organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt w inicjowaniu oraz przystępowaniu do wszystkich postępowań, w których zachodzi potrzeba ochrony zwierząt. W obecnym stanie prawnym organizacje społeczne mogą wykonywać prawa pokrzywdzonego w sprawach o przestępstwa, wykroczenia i czyny karalne w sprawach nieletnich określone w ustawie o ochronie zwierząt. Tymczasem czyny karalne dotyczące zwierząt są stypizowane także w innych ustawach szczegółowych, jak choćby ustawa o ochronie przyrody i ustawa o ochronie zdrowia zwierząt, gdzie organizacje społeczne nie mają uprawnień pokrzywdzonego.

Należy także mieć na względzie, iż zgodnie z Kodeksem postępowania cywilnego, organizacje społeczne mogą wytaczać powództwa jedynie na rzecz obywateli (art. 61 k.p.c.). Oznacza to, iż w przypadku kiedy np. czynność prawna zostaje zawarta na szkodę zwierząt (zazwyczaj są to różnego rodzaju umowy mające za przedmiot obrót zwierzętami lub sprzeczne z prawem umowy zawierane przez gminy na wylapywanie zwierząt przez osoby nie mające do tego kwalifikacji oraz bez zapewnienia zwierzętom miejsca w schronisku), organizacja społeczna nie ma legitymacji czynnej do wniesienia powództwa o ustalenie nieważności czynności prawnej. Podobnie rzecz się ma w postępowaniu administracyjnym – zgodnie z art. 39 § 1 k.p.a. organizacja społeczna może w sprawie dotyczącej innej osoby występować z żądaniem wszczęcia postępowania lub dopuszczenia jej do udziału w toczącym się postępowaniu, po spełnieniu określonych warunków, jak również z postępowaniem sądowno-administracyjnym, gdzie zgodnie z art. 50 § 1 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, uprawnionym do wniesienia skargi jest organizacja społeczna, w zakresie jej statutowych działalności, w sprawach dotyczących interesów prawnych innych osób, jeżeli brała udział w postępowaniu administracyjnym.

Projekt nowelizacji ustawy przewiduje przyznanie organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt uprawnienie do samodzielnego wniosku o ukaranie w przypadku wykroczeń stypizowanych w ustawie o ochronie zwierząt. Zgodnie z Kodeksem postępowania w sprawach o wykroczenia, obecnie uprawnienie to przyznane jest pokrzywdzonym w sprawach o wykroczenia ścigane na żądanie pokrzywdzonego. Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą samodzielnie wnieść wniosek o ukaranie jako oskarżyciel posiłkowy, jeżeli w

ciągu miesiąca od powiadomienia o wykroczeniu organu uprawnionego do występowania w tych sprawach w charakterze oskarżyciela publicznego, nie zostanie powiadomiony o wniesieniu przez ten organ wniosku o ukaranie albo nie otrzyma zawiadomienia o braku podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie.

W Ustawie o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych proponuje się wprowadzenie definicji schroniska oraz miejsca czasowego przetrzymywania zwierząt, objęcie schronisk kontrolą, jako działalności nadzorowanej, ustala się normatywy powierzchni, którą schronisko będzie zobowiązane zapewnić przetrzymywanym zwierzętom oraz doprecyzowuje formę prowadzenia schronisk. W obecnym stanie zwiększonej populacji psów i kotów, w schroniskach i innych miejscach, ważnym staje się dookreślenie możliwości sprawowania odpowiedniego nadzoru nad dobrostanem we wszystkich miejscach gromadzenia zwierząt. Dlatego koniecznym jest wprowadzenie uzyskania zezwolenia na prowadzenie schroniska przez podmiot do tego odpowiednio przygotowany, a nie jak to jest obecnie, kiedy numer identyfikacyjny otrzymuje w zasadzie każdy wnioskodawca, po fakcie uruchomienia schroniska. Propozycja niewątpliwie zdecydowanie utrudni również proceder wyłudzenia pieniędzy od samorządów, ponieważ podmiot wyłapujący zwierzęta dziś może podać fikcyjny adres schroniska nieistniejącego, co również się zdarzało. Niezwykle ważnym jest dookreślenie normatywów powierzchniowych, ponieważ dziś występuje nadmierne zagęszczenie zwierząt, szczególnie w schroniskach patologicznych, nastawionych tylko na osiągnięcie jak największego zysku.

W okresie przejściowym schroniska dla zwierząt będą musiały dostosować swoje standardy do nowo wprowadzanych przepisów. Niezwykle istotną zmianą jest wprowadzony obowiązek by schroniska dla zwierząt były prowadzone jedynie przez jednostki samorządu terytorialnego bądź ich jednostki organizacyjne lub organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, posiadające status organizacji pożytku publicznego. Tym samym schroniska nie będą mogły być prowadzone, jak ma to miejsce dotychczas, przez podmioty komercyjne. Dochodzi w nich często do nadużyć: wiele zwierząt w schronisku ginie, zwierzęta nie są rejestrowane, stanowią jedynie powód do ponoszenia nakładów przez gminy. Podmioty komercyjne prowadzące schroniska nastawione są bowiem na maksymalny zysk co przyczynia się do życia tysięcy zwierząt w bardzo złych warunkach oraz naraża jednostki samorządu terytorialnego na wysokie koszty utrzymywania zwierząt w schroniskach. Jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne lub organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt,

posiadające status organizacji pożytku publicznego jako podmioty prowadzące schroniska będą stanowić gwarancję odpowiedniego poziomu opieki nad zwierzętami. Warto podkreślić, że organizacje pożytku publicznego są organizacjami non profit i pozyskane przez siebie środki muszą przeznaczać na cele statutowe czyli pomoc zwierzętom. Ponadto wprowadzany zakaz powinien aktywizować gminy do zakładania własnych schronisk lub zawierania porozumień międzygminnych na prowadzenie jednego, wspólnego schroniska dla kilku gmin. W dłuższej perspektywie pozwoli to na znaczną racjonalizację wydawania przez gminy środków finansowych na opiekę nad zwierzętami, wyeliminuje podmioty nieefektywne oraz pozwoli na poprawienie standardów utrzymywania bezdomnych zwierząt.

Projekt nowelizacji ustawy w zakresie regulacji dotyczących zwalczania bezdomności zwierząt nie przyniesie negatywnych skutków finansowych dla Skarbu Państwa, wręcz przeciwnie, pozwoli ograniczyć wydatki budżetowe związane z opieką nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobieganiem bezdomności wśród zwierząt.

Pozostałe skutki regulacji:

- 1) Wprowadzane zmiany w zakresie obowiązków nakładanych na jednostki samorządu terytorialnego są uzależnione w dużej mierze od rozwiązań jakie zostały w danej jednostce przyjęte oraz od stopnia przestrzegania obowiązującego już prawa, gdyż wprowadzane przepisy uniemożliwiają obchodzenie tego prawa.
- 2) Identyfikacja psów i kotów wiąże się niewątpliwie z kosztami samej procedury jak i kosztami utworzenia rejestru zwierząt oznakowanych. Utworzenie rejestru będzie wymagało zapewne zwiększenia zatrudnienia o 1-2 etaty, potrzebne będzie również odpowiednie zabezpieczenie informatyczne. Warto jednakże nadmienić, że za identyfikację psów i kotów będzie pobierana od właścicieli zwierząt opłata, z której zostaną pokryte koszty związane z utworzeniem rejestru.
- 3) Projekt gwarantuje utrzymanie psom, które ukończyły pracę na służbie. Pies kończy swą pracę w policji, wojsku, straży pożarnej i innych służbach gdy kończy ok. 9 lat. Średnia długość życia psa to ok. 13 lat, a roczny koszt utrzymania zwierzęcia podczas służby to ok. 3600 zł. Można przyjąć, że w Polsce mamy ok. 5 tys. psów na służbie w związku z czym koszt dla budżetu państwa związany z utrzymaniem psów po ukończeniu przez nich służby można oszacować na 18 mln w skali roku. Kwota ta rozłoży się jednak na kolejne lata, gdyż psy nie będą kończyły swojej pracy na służbie jednocześnie, a etapami.

Projektowana ustawa wpłynie na sektor małych i średnich przedsiębiorstw. W przypadku schronisk dla zwierząt bezdomnych prowadzonych przez podmioty

komercyjne będzie się wiązał z ich likwidacją. Likwidacja ta nie nastąpi jednak z dnia na dzień. Projektodawca przewiduje 6 miesięczny okres *vacatio legis*, by pozwolić podmiotom komercyjnym na płynne dostosowanie się do nowej sytuacji prawnej.

W zakresie założeń aktów wykonawczych, minister właściwy do spraw rolnictwa, przygotuje rozporządzenia w zakresie:

- zasad zatwierdzania schronisk w zakresie działalności nadzorowanej;
- wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk;
- zasad wyłapywania zwierząt bezdomnych;
- zasad tworzenia i funkcjonowania tymczasowych miejsc przetrzymywania zwierząt.
- wysokość opłaty ponoszonej przez posiadacza zwierzęcia za identyfikację zwierzęcia,

wysokość opłaty za udostępnienie danych z rejestru, o którym mowa w art 11h.

Projekt nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt i niektórych innych ustaw stanowi wypadkową postulatów społecznych, sugestii organów sprawujących nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy o ochronie zwierząt oraz zaleceń Najwyższej Izby Kontroli, której działania w zakresie kontroli realizowania przepisów ustawy o ochronie zwierząt objęły 462 podmioty - wśród nich znalazły się zarówno organy administracji publicznej, przedsiębiorstwa, organizacje społeczne i podmioty prywatne.

Projekt nowelizacji ustawy czyni zadość wnioskowi pokontrolnym Najwyższej Izby Kontroli¹ w zakresie:

- nałożenia na gminy obowiązku uchwalania i wykonywania programów zapobiegających bezdomności zwierząt;
- wprowadzenia ustawowej definicji schroniska dla zwierząt w ustawie o ochronie zdrowia zwierząt;
- wprowadzenia zapisu, że prowadzenie schronisk dla zwierząt jest dozwolone po stwierdzeniu przez powiatowego lekarza weterynarii, w drodze decyzji, spełnienia wymagań weterynaryjnych określonych dla prowadzenia danego rodzaju działalności (obecnie wystarczy pisemne zgłoszenie);

1

Wnioski pokontrolne zawarte w publikacji Najwyższej Izby Kontroli o numerze ewid. 34/2015/KST z maja 2015 roku pt.: „Ochrona zwierząt w świetle kontroli NIK – ważniejsze nieprawidłowości i dobre praktyki”.

- zakazania odławiania psów bez zapewnienia im miejsca w schronisku dla zwierząt;
- doprecyzowania przepisów dotyczących nadzoru weterynaryjnego nad podmiotami zajmującymi się wylapywaniem bądź opieką nad zwierzętami bezdomnymi;
- niedopuszczania przez podmioty prowadzące schroniska dla zwierząt do ich przepełniania;
- zwiększenia obowiązków gmin w zakresie ograniczania bezdomności zwierząt poprzez stosowanie zabiegów sterylizacji i kastracji w większej skali;
- zmiany art. 11a ustawy o ochronie zwierząt, poprzez zaliczenie programów opieki nad zwierzętami bezdomnymi do aktów prawa miejscowego;
- umożliwienia kastracji i sterylizacji bezdomnych zwierząt poza schroniskami dla zwierząt;
- zmiany brzmienia art. 7 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- wprowadzenia przepisów określających standardy opieki gmin nad zwierzętami bezdomnymi;
- warunków wydawania zezwolenia na prowadzenie schronisk dla zwierząt;
- przeciwdziałania bezdomności zwierząt domowych poprzez ograniczenie ich niekontrolowanego rozrodu;
- zapewnienia na terenie gmin opieki nad kotami wolnobytującymi i zapobieganie ich niekontrolowanemu rozrodowi.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.”

UZASADNIENIE

Niniejsza autopoprawka wprowadza zasadnicze zmiany w projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw. Wykreślone z projektu zostały przepisy dotyczące hodowli zwierząt futerkowych, uboju rytualnego, zwierząt w cyrkach oraz dotyczące zakazu trzymania psów na uwięzi. Projekt został poszerzony o zapis

dotyczący zakazu prowadzenia schronisk dla zwierząt oraz miejsc przetrzymywania bezdomnych psów i kotów przez podmioty komercyjne. Modyfikacji uległy przepisy dotyczące identyfikacji zwierząt.

Wymagane Regulaminem Sejmu skutki dla budżetu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego, zgodność wprowadzanych rozwiązań z prawem Unii Europejskiej oraz wpływ na sektor małych i średnich przedsiębiorstw zostały określone w dołączonym do niniejszej autopoprawki uzasadnieniu projektu, które stanowi integralną część autopoprawki.

Założenia do aktu wykonawczego do projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw

„Art. 11m ust.8

8. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, maksymalną wysokość opłaty, o której mowa w ust. 6, mając na uwadze koszty poniesione na zakup transponderów oraz koszty wykonania usługi identyfikacji zwierząt.”;

Założenia Rozporządzenia Ministra właściwego do spraw rolnictwa w sprawie maksymalnej wysokości opłaty za przeprowadzenie identyfikacji zwierzęcia.

Rozporządzenie określi maksymalną wysokość opłaty za przeprowadzenie identyfikacji zwierzęcia. Minister wydając niniejsze rozporządzenie powinien kierować się faktem, że opłata będzie obowiązkowa dla właścicieli, czasem wielu zwierząt jednocześnie, nie powinna być więc dla nich znaczącym obciążeniem finansowym. Ponadto rozporządzenie winno uwzględniać przy ustalaniu maksymalnej opłaty za przeprowadzenie identyfikacji zwierzęcia wszelkie nakłady i koszty poniesione przez zobowiązany do przeprowadzania identyfikacji podmiot, w tym koszt elektronicznego transpondera i cenę usługi identyfikacji zwierzęcia z uwzględnieniem warunków rynkowych. Wysokość wynagrodzenia dla lekarzy weterynarii, którzy będą identyfikować zwierzęta oraz wprowadzać informacje o zwierzęciu do rejestru powinna zostać określona w oparciu o faktyczny nakład pracy lekarza weterynarii, koszty jego pracy i wszelkie ewentualne środki własne zaangażowane w tymże celu, z uwzględnieniem czasu, jakiego wymaga wprowadzenie danych o zwierzęciu do rejestru.

Założenia do aktu wykonawczego do projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw

„Art. 11d

Art. 11d. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, minimalne warunki utrzymywania psów i kotów w schroniskach dla zwierząt, biorąc pod uwagę zapewnienie tym zwierzętom właściwych warunków bytowania.”;

Założenia Rozporządzenia Ministra właściwego do spraw rolnictwa w sprawie minimalnych warunków utrzymywania psów i kotów w schroniskach dla zwierząt.

Rozporządzenie określi minimalne warunki utrzymywania psów i kotów w schroniskach dla zwierząt. Minister wydając niniejsze rozporządzenie powinien kierować się potrzebą zapewnienia dobrostanu przebywającym w schronisku zwierzętom. Rozporządzenie winno określać warunki bytowe psów i kotów w tym: minimalne normy powierzchni klatek, boksów i wybiegów, zasady stałego dostępu ww. zwierząt do wody i dostępu do pożywienia, warunki dostępu do pomieszczeń zapewniających komfort cieplny oraz dostęp do światła naturalnego, a także zasady postępowania przy zapewnianiu zwierzętom odpowiednich warunków higieniczno- sanitarnych.